

iteur op pa

VRIJE TIJD IN HOOGVLIET

IN DE SERIE TOERIST IN EIGEN LAND

copyright tekst en beeld Lino Hellings
in opdracht van WimBY! de Internationale Bouw
Tentoonstelling Rotterdam - Hoogvliet
Juni 2002

Inhoud

A inleiding:

- 1 de auteur
- 2 de gids
- 3 vrije tijd
- 4 Hoogvliet

B Hoogvliet stad, dorp en natuur tegelijk:

wat er is te zien en te doen

- 1 oriëntatie
- 2 accommodatie
- 3 eten
- 4 klimaat
- 5 wandelen in de natuur
- 6 niet te missen plekken
- 7 uitgaan < 25
- 8 uitgaan > 25
- 9 drugs
- 10 Hoogvliet 's nachts
- 11 tips voor de zondag

over Hoogvliet

- 12 de echte Hoogvlieter
- 13 dier en sport
- 14 lokale kranten
- 15 TV en radio
- 16 wat je moet weten

voor de bezoeker

- 17 gevaren en ergernissen
- 18 medische hulp
- 19 nood
- 20 geloven
- 21 internationaal

C Bijlagen

routes

- 1 drie fietsroutes
- 2 twee busroutes

nawoord

- 3 verantwoording
- 4 dankwoord
- 5 geraadpleegde bronnen

A inleiding:

- 1 de auteur
- 2 de gids
- 3 vrije tijd
- 4 Hoogvliet

1. de auteur

Lino Hellings is kunstenaar en socioloog. Al tijdens haar studie begon zij, samen met drie anderen, de Theatergroep Dogtroep, waaraan zij van 1975 tot 1992 verbonden was als speler, bouwer, muzikant en directielid. Met Dogtroep reisde zij jaren door Europa. Op uitnodiging van stadsbesturen maakte de groep voorstellingen voor een stadsplein of juist in een buitenwijk, met lokaal materiaal en in samenwerking met lokale mensen. Het is vooral dergelijke ervaring die nu goed van pas komt bij het aan het licht brengen van de alledaagse cultuur van Hoogvliet.

Het resultaat van de eerste speurtocht ('Hoogvliet door de ogen, neus en oren van een Amsterdammer') is te vinden op de internetsite <<http://www.wimby.nl>> .

Het resultaat van de tweede speurtocht ('Vrije tijd in Hoogvliet') volgt nu.

2. de gids

Voor U ligt de gids 'Vrije tijd in Hoogvliet', uit de serie 'Toerist in eigen land'.

Een gids met fiets- en bustochten, tal van wetenswaardigheden, plekken die u absoluut niet mag missen, tips om uit te gaan enz. enz. De gids is bedoeld voor de Hoogvlieter, zijn of haar vrienden, familieleden, Rotterdammers en alle andere buitenlanders.

De gids is met opzet verre van volledig. De beste plekken vind je altijd zelf, zonder vooropgezet plan. U hoeft niet verder te lezen. Zo kan dit boekje een aanzet zijn om in Hoogvliet op de bonnefooi te gaan fietsen of wandelen, bij mooi weer met een picknickmand, bij slecht weer met één van de vele sportkantines voor een natje en een droogje.

3. vrije tijd

"Vrije tijd is een groot goed", zo zeiden de 'ouden van dagen'.

De afgelopen eeuw kregen we door de ontwikkeling van de techniek steeds meer vrije tijd. Als een wasmachine en een stofzuiger - maar dan voor vrijwel alles. Bovendien kon iedereen de laatste tien jaar meer geld vrij maken om weg te gaan.

Het is de vraag of hier iemand gelukkig van is geworden.

Lang leek Vrije Tijd een paradijs. In totale vrijheid zou de mens zijn eigen, unieke werkelijkheid gaan scheppen. Hij zou dat met zoveel plezier doen dat zijn werk, zijn gezin en zijn positieve levensinstelling er als vanzelf uit voort zouden komen. Zo dachten idealisten halverwege de vorige eeuw. Maar ja, de economie moest blijven draaien en de techniek moest zich blijven ontwikkelen als we zeker wilden zijn van vrij te besteden tijd en geld. Zo raakte de vrije tijd verstrengeld met koopwaar. Winkelen in overdekte centra die er met marmeren vloeren uitzien als paleizen. Skiën in de zomer in gekoelde hallen op een kunstberg. Het hele jaar door zwemmen in tropische zwembaden in een omgeving waar helemaal geen palmen groeien. Steeds goedkoper wordende reises naar de zon, meubelboulevards en ikea's.

Nieuwe vormen van entertainment, van economisch gesproken noodzakelijke vrijetijdsbesteding. Veel van deze condities (weer of geen weer, bergen of geen bergen) kunnen we naar onze hand zetten. Maar het beheersen van deze omstandigheden stelt op zijn beurt ook weer voorwaarden. Er is veel geld voor nodig, dus werken man en vrouw allebei. De vrijetijdsbesteding vraagt om veel ruimte, en zo komen we met z'n allen in de file op weg naar onze vrije tijd terecht.

Dat is zwaar. Maar wat is het goede van deze ontwikkeling? Het is prettig om je vrije tijd in een zekere anonimiteit door te brengen. Je voelt je voor even vrij van al je verantwoordelijkheden. Je doet nieuwe indrukken op als je met een clubje vrienden gaat drinken en dansen in de Elisabethhoeve in Spijkenisse, zonder dat je gangen gevolgd worden. Je fantaseert hoe je eruit wil zien als je met je vriendinnen in de Rotterdamse Koopgoot aan het struinen bent.

Maar dan toch weer. Wat doet die anonimiteit met de onderlinge band tussen mensen? Contact is bijna niet meer nodig: wat er van je verwacht wordt staat overal op grote borden of op T-shirts, zoals bij de Konmar. Als je je pinpas maar bij je hebt. Het is – plat gezegd – alsof we 'alles hebben, maar niemand zijn'. En ja, dat is de realiteit waarin we leven en dat geldt ook voor Hoogvliet.

4. Hoogvliet

Eén groot geluk kent Hoogvliet: het is jarenlang door iedereen vergeten.

Dat had weliswaar ook nare gevolgen (Hoogvliet werd het 'afvoerputje' van Nederland), maar daar is genoeg over gezegd (en anders vraagt u dat maar aan een Hoogvlieter). Het grote geluk is dat Hoogvliet in sociaal en cultureel opzicht zo'n dertig jaar achterloopt bij gebieden als bijvoorbeeld Rotterdam Zuid.

Die achterstand is nu een voorsprong: Hoogvliet heeft namelijk nog een bloeiend verenigingsleven waar dat elders allang een zachte dood is gestorven. Hoogvliet heeft, met andere woorden, de basis-

structuur van kleinschalige gemeenschappen die de echte, fysieke wereld in een nieuwe balans kunnen brengen met de schijn, de gemaakte wereld van TV, internet, meubelboulevards, koopgoten en pretparken.

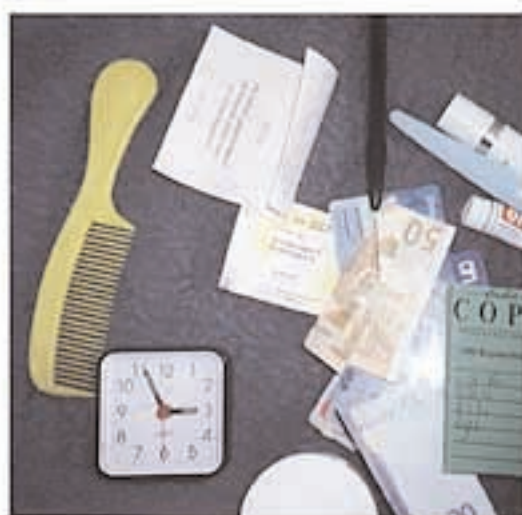
Hoogvliet is de buitenwijk van een metropool, een dorp met de faciliteiten van een stad, een verzameling van gemeenschappen die verantwoordelijkheid nemen voor hun omgeving. Kwetsbaar zijn deze gemeenschappen wel. Ze draaien op vrijwilligers en die worden ook in Hoogvliet schaars. Zo zou een goed lopende buitenmanege als die naast de Spijkenisserbrug zomaar kunnen verdwijnen doordat er te weinig hulp is. En ook de prachtige volkstuinten hebben nieuw bloed nodig. Ze moeten door andere dan de Nederlandse tuinders ontdekt worden.

In Hoogvliet is ruimte. In de buitenruimte, maar ook in de hoofden van de mensen. De contrasten tussen de culturen, arm en rijk, natuur en gebouwde omgeving zijn er niet weggemoffeld. Dat geeft ergernis maar ook ruimte. De opdracht is om die breukvlakken, die verschillen zo vlak naast elkaar, te gaan waarderen: de interactie, het contact van tegenstellingen, geeft verfrissende energie.

Daar gaat deze gids over. Hij laat contrasten zien, legt krachten bloot, los van de vraag of die nou als positief of als negatief ervaren worden. Het is zaak die energie te richten. De bruikbare leidraad is 'goede zin', datgene waar je plezier in hebt.

Vraag bij het bezoeken van Hoogvliet was 'waar overstijgt de goede zin verschillen in cultuur en sociale klasse'. De plekken waar de auteur die in Hoogvliet vond, zijn opgenomen in deze gids.

Veel plezier ermee.

kaapverdise volkstuinder kweekt paksoi

winkelcentrum binnenban

B Hoogvliet stad, dorp en natuur tegelijk:

wat er is te zien en te doen

- 1 oriëntatie
- 2 accommodatie
- 3 eten
- 4 klimaat
- 5 wandelen in de natuur
- 6 niet te missen plekken
- 7 uitgaan < 25
- 8 uitgaan > 25
- 9 drugs
- 10 Hoogvliet 's nachts
- 11 tips voor de zondag

1. oriëntatie

Hoogvliet is in de vijftiger jaren - boven het oude dorp - gebouwd als tuinstad met het idee dat de arbeiders met de fiets naar het werk konden en hun gezinnen in een gezonde omgeving zouden opgroeien. De nieuwbouw bestaat uit een aantal duidelijk gescheiden wijken doorsneden door drie grote wegen: de Aveling, de Laning en de Groene Kruisweg. De wijken Westpunt, Nieuw Engeland en Oudeland in het Noorden zijn de oudste wijken. De zuidelijke wijk Boomgaardshoek hoorde oorspronkelijk bij Poortugaal en is tegen de zin van de bewoners bij Hoogvliet ingedeeld. In die tijd waren er twee actiegroepen, Boomgaardshoek en de Meeuwen- en Zalmplaat, die streden tegen de herindeling. Deze twee actiegroepen hebben rond 1985 de IBP gevormd. De Inwoners Belangen Partij is de grootste politieke partij in Hoogvliet en misschien wel een van de eerste lokale belangenpartijen in Nederland.

Het centrum bestaat uit flarden van het oude dorp gemengd met flarden van een niet afgemaakt winkelcentrum. Er zijn meer van dit soort intrigerende breukvlakken te vinden. Als je bij metrostation Hoogvliet niet aan de kant van het busstation uitstapt, maar aan de andere kant, dan zie je daar de oude Hoogvlietsedijk abrupt beginnen. Een roodwit hek en een mooie oude wilg markeren dit begin. Een andere mooie plek is die op de hoek van de Gaarde met de voormalige directiehuizen (de rodedakenhuizen) en het winkelcentrum de oude Wal met zijn keur aan culturen waaronder eethuis Sun Sien.

De beste manier om je in Hoogvliet te verplaatsen is per fiets. Als u weinig tijd hebt en toch Hoogvliet enigszins wilt verkennen kunt u de bus nemen, want die komt overal. Fiets- en busroutes treft u aan in de bijlagen.

2. accommodatie

Het vinden van een plek om te overnachten vereist in Hoogvliet een fikse dosis creativiteit. Er is geen hotel en geen camping. Bij familie of vrienden logeren is de enige mogelijkheid. Met een familielid in één van de vele zorgcentra kan je van de logeerkamer in zo'n huis gebruik maken.

Als u geen familie of vrienden in Hoogvliet heeft, dan biedt De Lets ruilwinkel (Middenbaan-noord 43 tel 010-4166699) misschien toch nog een kans. Hier worden namelijk spullen en diensten met gesloten beurs geruild (zo gaf Arnold v.d. Heijde, plaatselijk politicus, een zangles in ruil voor het knippen van zijn haar). Een bed & breakfast ruilen voor een tegenbezoek bij u thuis behoort aldus tot de mogelijkheden, maar U kunt ook wachten op het hotel dat eraan komt.

3. eten

Midden tussen de opgewekte kleuren van de brandnieuwe werkloosden op bedrijventerrein 'Gadering' staat, op de hoek van de Oudelandse Weg en de Nieuwe Langeweg, een oud-Frans landhuis, een in donkerbruine steen opgetrokken vierkant gebouw met grote rechthoekige ramen, en achter elk raam een sansevieria. La Cocotte en Brasserie staat er op de gevel. Aan de jonge beplanting in de tuin kan je zien dat het misschien toch niet zo'n oud gebouw is. En zo is het ook. Het restaurant staat er pas enkele jaren. Toen het goed lopende restaurant van dit ondernemende echtpaar in winkelcentrum De Binnenban niet verder kon groeien, en er naar hun zin teveel mensen koffie dronken in plaats van er ook werkelijk te komen eten, trokken ze de stoute schoenen aan en bouwden dit Franse landhuis op het bedrijventerrein. Een gouden greep. Het is er altijd gezellig vol met Hoogvlietse families en captains of industry met hun buitenlandse gasten. Op de snelweg heeft het restaurant ook al naam gemaakt. Zakenmannen die op weg naar huis in de file terechtkomen, bellen hun vrouw dat ze in La Cocotte gaan eten alvorens ze de tocht naar huis nogmaals aanvaarden. Ze schuiven gezellig aan bij hun zakenvrienden met wie ze net via de mobiele telefoon dit plannetje gesmeed hebben. Het eten is er goed. Een aanrader dus. Maar pas op: in het weekeinde is La Cocotte gesloten.

Een andere aanbevelenswaardige plek om te eten is afhaalcentrum en snackbar Sun Sien op de Oudewal 47. Hier worden 'grenzeloze gerechten' geserveerd. De kaart kent een uitgebreide sortering van eten uit alle mogelijke culturen: de Europese, de Surinaamse, de Caribische en de Chinees-Indonesische keuken. Je kan er een Jägerschnitzel eten of een frikadel, een broodje Bakkeljauw of Pom, Tjap tjoy of Nasi gori style di corsow. Veel zitgelegenheid is er niet. Er is wel mogelijkheid om tijdens het wachten wat op het internet te surfen. Het is ook de moeite waard om te zien hoe vertegenwoordigers van alle rangen, standen en culturen hier hun eten komen halen.

4. klimaat

Wat voor weer het in Hoogvliet is, kan beluisterd worden op Radio/TV Rijnmond. De plaatselijke weerman, Bas Slooter ('het is een dure hobby' zegt Bas, 'maar ik rook en drink niet, dus geef ik hier wat aan uit'. De Magnaat Juli 2001), geeft alle weergegevens dagelijks door aan Ed Aldus, weerman van Radio en TV Rijnmond, en aan Jan Versteeg, weerman van Radio 2. Over het algemeen is het weer in Hoogvliet typisch Nederlands: regen, wind en soms zon. Die regen en wind hebben het voordeel dat de stank van de petrochemische industrie snel verspreid wordt en dus minder overlast geeft.

Op 7 juni 1997 raasde er een storm over Hoogvliet die de bomen in het Ruigeplaatbos deed knappen als luciferhoutjes. De omgewaaide bomen zijn met opzet zo achtergelaten. Deze vormen nu de grondlaag van het enige zoutwater getijdenlandschap in Europa, dat door het WNF wordt beheerd.

In Hoogvliet is, net als in andere rijke gebieden, sprake van klimaatbeheersing in allerlei soorten en maten. Zo stapt ieder van een verwarmd huis in een auto met airco. Dat dit tot vreemde en vervreemdende situaties kan leiden, blijkt in een Hoogvliet's Zorgcentrum: op zondagmiddag om twaalf uur krijgen vijf 'montere dames op leeftijd' en een vrouw van middelbare leeftijd uit Amsterdam in een mooi restaurant met een hoog plafond, heldere kleuren en uitzicht op het groen, een bord soep opgeschept door lieve dames. Ze spreken over hoe de dames hun vrije tijd doorbrengen. Puzzelen en veel TV kijken. Bij elkaar over de vloer komen ze nauwelijks. Na de soep wordt de hoofdmaaltijd uitgedeeld, tuinbonen met spekjes en varkensrollade. Voor ieder een plastic blad met een dikke thermische deksel zoals je die ook in het ziekenhuis krijgt. Een voor een worden de namen van de 120 gasten afgeroepen en wordt het blad bij de desbetreffende persoon aan tafel afgeleverd. De eerste aan de tafel heeft haar eten al op als de laatste het blad nog moet krijgen. Manmoedig eet iedereen als zijn of haar etenstijd gekomen is, het eten op. Zo wordt een simpel sociaal ritueel als samen eten de das omgedaan. En alle dikke deksels ten spijt was het eten nog koud ook. Maar klagen over eten, dat doe je niet.

5. wandelen in de natuur

Hoogvliet kent ongelofelijk mooie plekken om te fietsen, te wandelen of te picknicken. Langs de Oude Maas is er plek te over. Het punt waar je aan het water kan komen bij het Ruigeplaatbos, en waar je een breed zicht op de rivier hebt, is adembenemend mooi. Het langgerekte water even voorbij de tennisclub aan de Herikweg is een mooie picknickplek, net als het Hobbiteiland.

De natuur ligt als een beschermende buffer om Hoogvliet heen. Op sommige plekken is die strook zo dun dat de grazende buitenlandse koeien in hun wildebloemenwei, de vrachtauto's in hun snelwegfile en de petrochemische installaties in hun stank in één blik te vangen

zijn. Er staan dan ook op diverse plekken borden die uitleggen wat tot de natuur behoort.

De Bomenridders vormen een actieve club van een aantal erudiete Hoogvlieters die de lokale natuur op een gewetensvolle manier verdedigt. De actiegroep is voortgekomen uit een actie van kunstschilder Marcellus Hoornweg die zich verkleed als ridder vastketende aan een te kappen boom. Wapenfeit van de bomenridders is dat zij de komst van een megasporthal met een hoog entertainmentgehalte hebben weten tegen te houden.

6. niet te missen plekken

Er zijn drie absolute musts:

- een wandeling door de Volkstuinen aan de Reep en de Volkstuinlaan.
- een bezoek aan het V en D restaurant La Place aan de Binnenban
- het bijwonen van een zondagse kerkdienst bij de Levende Steen (Posweg 99) .

De Volkstuinen hebben allemaal dezelfde afmeting, en overal staat hetzelfde huisje. Maar de volkstuinters hebben van elke tuin en elk huisje iets anders, heel eigens weten te maken. Het is een lust voor het oog, al die verschillen.

La Place is het gelijkvloerse restaurant in het overdekte deel van winkelcentrum De Binnenban. Het is er vrijwel altijd druk met mensen van velerlei pluimage. Vooral het donkere gedeelte van het restaurant heeft een duidelijke clubhuisfunctie. Zoals de Nederlandse jongeren in de openlucht chillen (met of zonder scooter), zo doen de ouderen dat hier. Met of zonder zuurstoffles achterop hun scootmobiel praten, drinken en roken zij.

In de Levende Steen wordt elke zondag om 10 uur en om 2 uur een kerkdienst gehouden. De sfeer is informeel, ontspannen en vrolijk. Een swingende band begeleidt vier zangeressen. Het is mogelijk mee te zingen (en te swingen) omdat de songtekst op de muur geprojecteerd wordt. Dominee Edgar Holder weet als een rasechte standup comedian zijn publiek te boeien. Hij verbindt alledaagse gebeurtenissen (overspel: 'je vrouw ruikt het, hou afstand!'), persoonlijke herinneringen (angst voor de hond van zijn tante) en zakelijke beslommeringen (de dame van de bank die als een soort versteekeling naar de dienst komt en dus het krediet wel verstrekt) aan een thema. Deze keer is het thema 'bruggen': "als je denkt 'ik ga vastzitten', vertrouw er op, er is een brug". Het publiek lacht, zegt amen, toont instemming en geeft elkaar de hand. De sfeer wordt hier gemaakt door de Creoolse gemeenschap, daarin voel je je als witte Nederlander een welkome gast. In weerwil van de hartverwarming is schrijver dezes overigens voor het bekeren de kerk uitgegaan.

restaurant la place licht

restaurant la place donker

ons belang groente tuin

7. uitgaan < vijftwintig

Het uitgaansleven in Hoogvliet is kleinschalig.

Vrijdag- en zaterdagavond is er voor jongeren vaak wel wat te doen in wijkcentra als De Kom (wijk Meeuwenplaat Lengweg 23 tel 010 4162419) en de Rotonde (wijk Westpunt Max Havelaarweg 57 tel 010-4162309). Er is een dj en als je het treft zijn er ook optredens van plaatselijke poptalenten (die op deze plekken hun oefenruimte hebben).

Uitgaan in Hoogvliet kent een hoge mate van eigen initiatief. Zo zijn er de gelukkigen die een auto hebben. Vooral op zondag, in Hoogvliet nog altijd een saaie dag, gaan zij met vrienden rondrijden terwijl ze harde muziek draaien en kletsen. Vaak ook staan ze op een plek met meer auto's bij elkaar.

Waar voor Antilliaanse/Creoolse jongeren muziek belangrijk onderdeel van het uitgaan is, is dat voor Nederlandse jongeren chillen. Chillen is het woord voor: relaxen, praten met een biertje of een blowtje erbij. Op vaste plekken zoals in de wijk Boomgaardshoek, bij de supermarkt of, als het regent, onder het met graffiti beschilderde viaduct bij de Dorpsstraat. De jongeren ontmoeten elkaar er rond een uur of negen 's avonds, voor ze naar de disco in Spijkenisse gaan. Ook op zondagmorgen zijn ze er meestal te vinden. Een door de gemeente georganiseerd onderdak als de S00S (tussen de twee metrostations) vindt geen weerklank bij deze jongeren. Spelletjes doen als tafelhoetbal en pingpong, en dan bij sluitingstijd horen dat je zelf alle rommel moet opruimen, dat is niks. De S00S is trouwens al een tijd dicht. Er werd gevochten. Net als in de Pooltafelclub op de Middenbaan die ook weer dicht is. Wat met een kleine vechtpartij begon groeide daar - door met mobiele telefoons opgeroepen versterking - uit tot een vechtpartij tussen voetbalsupporters uit Pernis en Hoogvliet.

Uitgaan onder jongeren is uiterst mobiel geworden nu iedereen elkaar overal en altijd met de gsm kan bereiken.

Het zijn omgangsvormen in ontwikkeling. De mobiliteit zorgt voor overlast, in decibellen (auto's) en troep(chillen). In de stad Rotterdam schijnt er een DJ bus te zijn die naar de jongeren toekomt: mobiel vertier om de mobiliteit in te dammen.

Er zijn trouwens veel, vooral Nederlandse jongeren die hun gezelligheid vinden bij een sportclub. De kantine van een sporthal als die van Mfc Boomgaardshoek is in het weekend tot 1 uur open. Chillende jongeren worden hier vanwege 'onrustverstoring' geweigerd (er hing lange tijd een postertje met deze boodschap op de deur). Bezoekers zijn welkom om hier wat te nuttigen als ze het vriendelijk vragen.

8. uitgaan > vijftwintig

Een kroegentocht is in beperkte mate mogelijk. Elke wijk heeft een eigen kleine kroeg. Een aanrader is Spooky's Place op het Wilhelm

Tell plein. Daar wordt enthousiast en serieus darts gespeeld door een mix van vrouwen en mannen (thuisbasis van de Nederlandse kampioen bij de vrouwen), en door Nederlandse, Antilliaanse en Dominicaanse mannen door elkaar.

Dansen kan in wijkcentra als De Loods (Oudeland Troubadourlaan 250 tel 010-4162635), Flamingo (Meeuwenplaat Baarsweg 140 010-163320) op bepaalde avonden van de week.

Veel gebeurt op eigen initiatief. Hoogvlieters zijn zaaltjeshuurders. Een verjaardag vier je in de kantine van de Volkstuin en de Indische Club huurt de Flamingo af voor een dansmiddag.

Antillianen en Creolen zeggen veel bij elkaar over de vloer te komen. De Antilliaanse mannen spelen dan domino en de vrouwen bon-kuné, een soort bingo.

Het overgrote deel van de Hoogvlieters boven de 25 gaat uit in eigen huis.

Muziek luisteren maar vooral TV kijken. De videotheek doet betere zaken dan menig café.

9. drugs

Er wordt veel geblowd in Hoogvliet, maar er is geen coffeeshop. Dat is jammer. Een coffeeshop zou de handel verlossen van ongewenste illegaliteit. Het zou voor veel caféhouders die nu de dealers uit hun etablissement moeten zien te weren, ook prettiger zijn. Pas als er in Rotterdam een coffeeshop sluit, mag er eentje in Hoogvliet komen.

Lange tijd is Hoogvliet berucht geweest vanwege de overlast die handelaren in harddrugs veroorzaakten. Maar de lokale kranten maakten dit voorjaar slechts melding van het oprollen van één cocaïnebende, en van een 37-jarige Hoogvlieter die in een vakantie-huisje in Ouddorp een XTC lab runde.

10. Hoogvliet by night

In alle gevallen is het ontdekken van Hoogvliet per auto een slecht idee, behalve in het geval van 'Hoogvliet by night' – dan is de auto onontbeerlijk. Maak eerst een excursie naar het Shellterrein aan de overkant van de A 15. De totaal verlaten installaties die door miljoenen tl's verlicht worden, geven de indruk van een spookmetropool. Uit hoge pijpen ontsnapt hier en daar een dot vuur. Maak vervolgens de oversteek naar Hoogvliet en rij een rondje om winkelcentrum De Binnenban. Zie de flats met al die ramen zonder gordijnen: blauw licht als de TV aanstaat, geel, wit, groen en een enkel rood lampje. De dorpskerk in floodlight. Rij een rondje op de van reflectoren voorziene betonplaten tegenover de kerk. Eindig in Shoarma Tropical van de Turk Ali aan de Middenbaan. De zaak is tot 's nachts half drie

geopend, in het weekend zelfs tot zes uur in de morgen. Het eten is er lekker, en in een goede sfeer kunt u de verhalen horen van een mix van Hoogvlieters die in Spijkenisse of Rotterdam uitgeweest zijn.

11. tips voor de zondag

Als u op een winterse zondag besluit een bezoek aan Hoogvliet te brengen en u wilt niet naar de kerk gaan, dan loopt u de kans dat er werkelijk niets open is, ook geen sportkantines.

Als U op zo'n moment toch Hoogvlieters wilt ontmoeten, neem dan een hond mee. Hoogvliet is een ideaal hondenuitlaatgebied. Maar pas op: het is niet overal toegestaan. Net als voor het drinken van alcohol in het openbaar, staan er hier en daar roodomrande verbodsborden, maar dan met een hond erop. Dat zijn de zones waar u uw hond niet mag uitlaten. Wil u hierover het fijne weten, bel dan tevoren met de deelgemeente.

Kinderboerderij de Oedenstede aan de Laning is een bezoek waard als u kleine kinderen bij u hebt. De manege bij de Spijkenisserbrug spreekt weer meer tot de verbeelding van meisjes. Ideaal om hier je paard te hebben en daarmee Hoogvliet in te trekken.

En, tot slot, een laatste tip om op een stille zondag de vrije uren in Hoogvliet door te brengen: het is er prima vissen.

mfc boomgaardshoek ligt hierachter

sukses

pooltafelclub

mislukking

chillen

B Hoogvliet stad, dorp en natuur tegelijk:

over Hoogvliet

12 de echte Hoogvlieter

13 dier en sport

14 lokale kranten

15 TV en radio

16 wat je moet weten

12. de echte Hoogvlieter

De stereotype Hoogvlieter bestaat niet, zou je misschien zeggen, want daarvoor is de mix van culturen en sociale klassen te groot (het 'arme' noorden versus het 'rijke zuiden' bijvoorbeeld). Toch is er, ondanks die verschillen, wel degelijk sprake van een echte Hoogvlieter;

1) de Hoogvlieter is de enige die iets ten nadele van Hoogvliet mag zeggen

2) de Hoogvlieter noemt zich nadrukkelijk geen Rotterdammer; Hoogvlieter is zijn geuzennaam

3) de Hoogvlieter is een soort van familieziek of het nu Antillianen, Creolen, Nederlanders, Turken, Hindoestanen, Kaapverdianen betreft; dat komt door het Matriarchaat, door de krachtige wijze waarop de moeders de boel bij elkaar houden; puberteit in Hoogvliet is misschien geen pretje maar ze komen bijna allemaal later weer terug

4) Hoogvlieters zijn zaaltjeshuurders; familiefeestje, verjaardag, avond voor het goede doel, sport en spel, religieuze of culturele bijeenkomst; ze doen het allemaal, liefst zelf voor drank en eten zorgend; hier ontmoeten de nieuwe trend (het ongeorganiseerde sporten: een baan huren in plaats van lid worden van een club), de oude Nederlands cultuur van de kantine afhuren van de club waar je lid van bent, en die van Antilliaanse grootmoeders die hun verjaardag met de uitgebreide familie willen vieren, elkaar

5) Hoogvlieters zijn spelletjesmensen; darts, klaverjassen, jeu de boules, domino, bingo, bonkuné en bridge vinden plaats bij mensen thuis, in sportclubs, in speeltuinen, cafés en afgehuurde zaaltjes.

13. dier en sport

Er zijn enkele hondensportverenigingen in Hoogvliet.

Hondensportvereniging Rijnmond vindt u op het terrein van voetbal- en tennisclub RET. In de kantine vergadert de vereniging en op de velden organiseert zij officiële wedstrijden flyball en behendigheid.

Hondenvereniging Waf Waf oefent op het terrein van voetbalclub VV Meeuwenplaat.

Andere dieren in clubverband zijn te vinden bij de twee vestigingen van de Hoogvlietse Kleindier Sportvereniging. Op het mooie terrein achter Zorgcentrum Siloam aan de Kruisnetlaan worden op zaterdagmorgen om 10 uur de duiven terugverwacht die enkele uren daarvoor op een afstand van 170 km zijn gelost. Net als op de tweede vestiging van deze vereniging, naast het Bonairepark, kunnen er ook andere kleine dieren gehouden worden zoals kippen, kanaries en konijnen. De vereniging telt 64 leden en is bedoeld voor mensen die dieren willen houden maar er thuis geen gelegenheid voor hebben. Een vereiste is dat men lid wordt van de desbetreffende dierenbond om zo aan wedstrijden mee te kunnen doen. Er zijn ook mensen lid die hun dieren wel thuis houden. Net als bij de volkstuinten is er sprake van een zekere teruggang van het aantal actieve leden. Steeds minder mensen willen een terrein als dit onderhouden. Vroeger verzorgden enkele oudere heren uit het naastgelegen zorgcentrum de tuin rondom de hokken. Maar ook zij hebben steeds minder tijd. Tot slot kunnen vogelliefhebbers terecht bij Tropica, dat dit jaar het 40-jarig jubileum viert. En aquariumvereniging Groot Hoogvliet helpt zowel bij het onderhoud van aquaria als bij het inrichten van vijvers.

14. lokale kranten

Er is een keur aan lezenswaardige lokale kranten. De meeste kunt U in de hal van de secretarie van de deelgemeente aan de Middenbaan-Noord 47 vinden. De weekbladen Delta en Maasstad brengen nieuws over Hoogvliet, Rhoon, Poortugaal en Pernis. De Botlek 2 verschijnt in Hoogvliet, Albrandswaard en Pernis, en is een uitgave van Wegener huis-aan-huis kranten.

In zijn column in Botlek 2 schrijft de Hoogvlietse politiewoordvoerder Joop van der Hor over zijn bezoek aan Ground Zero in New York waar hij bliken van medeleven van de lezers van de krant overhandigde aan de betrokkenen aldaar. Hij beschrijft ook de voorbereiding van de Hoogvlietse Steppers die een tocht gaan maken (van Washington naar New York) die geld moet opleveren voor Stichting Doe Een Wens. In weekblad Hoogvliet houdt Jan Koopmans de Hoogvlieter een spiegel voor in zijn columns : 'Jans Stukkie' en 'Want Hoogvliet is zo gek nog niet'.

De aardigste krant over Hoogvliet is de Magnaat. Deze informatiekrant voor Hoogvliet geeft veel informele achtergronden en bevat geen reclame.

15. tv en radio

Het controversiële radioprogramma 'Vrienden' van de Hoogvlietse rebellen Jan Koopmans (columnist en maker van de interessantste website over Hoogvliet (<http://www.hoogvliet.org>) en Marcellus Hoornweg (bollenist en kunstschilder volgens de techniek van de

oude meesters) bij Studio West IJsselmonde, is wegens drukke werkzaamheden van Marcellus gestopt. Jan Koopmans heeft de draad weer opgepakt met Gerard van Hengst (manager en echtgenoot van zangeres Anja Winter). Elke woensdag zijn zij te horen tussen 22.00 en 00.00 op 107.1 FM met het programma De Meppers.

De Hindoestaanse Bea Autar heeft bij radio SRS een eigen programma: Goezera Hoewa Zemana. Bij radio Amor presenteert ze een paar dagen per week.

Iedere zondag om 10 uur is de TV dominee Edgar Holder te zien op TV West; 'Jezus Christus wil een wonder voor u doen' .

16. watjemoetweten

A het is niet Hoogvliet maar Hoogvliet

B groepjes Antilliaanse jongeren die op straathoeven staan te praten, kan je gerust aanspreken; ze zijn een stuk beleefder dan doorsnee Nederlandse jongeren, wat geen garantie is dat ze je mobiel niet stelen

C het best bewaarde geheim van Hoogvliet is hoe heerlijk het wonen er is; dat moet misschien ook maar geheim blijven

D top zes van persoonsnamen in de media (voorjaar 2002)

1. Hans Elemans, vader van Hoogvliet, scheidende deelraadvoorzitter
2. Jan Koopmans, grootste open boek op radio, krant, internet.
3. Marcellus Hoornweg, langharige kunstschilder, eerste bomenridder
4. Joop van der Hor, steppende, schrijvende politiewoordvoerder
5. Arnold van der Heijde, de Hans Dijkstal van de Hoogvliet-CDA
6. Ramon Ramsodit, hindoestaans PvdA-politicus met 271 voorkeurstemmen

E top vijf van groepsnamen in de media (voorjaar 2002)

1. Bomenridders, geweten van Hoogvliet waar het de natuur betreft
2. Steppers, steppen van Washington naar New York voor het goede doel
3. Meppers, radioprogramma wo-avond 22.00-00.00 107.1 FM
4. Vrienden van Hoogvliet, stimuleert activiteitenpeil
5. Mfc Satya Dharma, Hindoestaans multifunctioneel centrum

F top 6 van afkortingen

1. IBP: Inwoners Belangen Partij, grootste politieke partij
2. BKBV: Bezorgde Koolvis Baarsweg Bewoners
3. VOS: Veilig Op Straat, jongens in rode bodywarmers met walky talky's
4. OOG: Observatie Onveilig Gedrag, Donnie Jelsma vertelt Beatrix over Hoogvliet
5. WiMBY!: Welcome Into My BackYard de internationale bouwten-tonstelling
6. BAF Bureau d'Arts sans Frontière, theater laat je de meningen van burenen kennen

De Vrienden maakten er een zootje van

U dagen samen de Vrienden is maar het is... maar achter de raamloos. Afgelopen... en Jan, zonder die Maxwell dat niet... (kita, de alliantie) stichting zal et... woensdag waren erfen al vroeg op de... stakken wat mensen uitgenodigd. Uitslo...

radiomakers ontvangen politici

honden

paarden

mfc satya dharma

ouderen

hoogvlietse kleindiersportvereniging

jongeren

B Hoogvliet stad, dorp en natuur tegelijk:

voor de bezoeker

17 gevaren en ergernissen

18 medische hulp

19 nood

21 geloven

21 internationaal

17. gevaren en ergernissen

Ga 's avonds in het donker liever niet lopend vanaf het metrostation de wijk in, zeker niet als je teveel gedronken hebt en veel geld of een mobiele telefoon op zak hebt. Beter is het om te fietsen en weinig geld bij je te dragen.

Hoogvliet is gevaarlijk zeggen ze. Er zijn veel bosjes in Hoogvliet. Als je daar in het donker tussendoor fietst zijn je zintuigen in de hoogste staat van paraatheid.

Iemand die er in de verte eng uitziet, blijkt, dichterbij gekomen, gelukkig een minuscuul hondje bij zich te hebben: 'die heeft een goed alibi om op straat te zijn en zal dus niet in mijn bezittingen geïnteresseerd zijn', denk je dan.

Hoe gevaarlijk is Hoogvliet? Hoogvlieters praten er veel over: 'een wandeling in het Ruigeplaatbos en je hebt zo een mes op je keel' of 'na achten 's avonds moet je de deur niet meer uitgaan'. De Hoogvlietse top-drie voor de wijk Meeuwenplaat is: jongerenoverlast, veiligheid en vervuiling. Voor een zeventigjarige vrouw die als enige Nederlander op een trap met jonge Antillianen woont, is het een enorme opgave in haar eentje de cultuurverschillen te overbruggen. Groepjes jongens beroven hier mensen van geld en mobiele telefoons, soms dreigend met een pistool of een mes. Veelal zijn dat Antilliaanse jongens al dan niet in nette outfit en met beleefde tongval. Nederlandse jongeren die in grote groepen bier drinken, blowen, praten en soms vechten, verstoren de rust in de wijk, net als de auto's met luide muziek. Dat is vervelend. Er worden schuttingen neergezet maar dat helpt niet.

Net zo goed werkt het op je zenuwen als oud-Hollandse dames hun tassen stevig vastklemmen wanneer je als Creoolse huisvader op weg naar je werk de metro instapt. Het is vernederend als je als Antilliaan het café niet in mag omdat er al drie Antillianen binnen zijn. Het regent licht en je hebt je capuchon op, waardoor je witheid minder zichtbaar is; pas dan merk je hoe witte mensen schichtig wegschieten als je met een groepje Creoolse jongens staat te praten. Het is meer de irritatie dan de echte criminaliteit die hier ontwrichtend werkt, maar deze ontwrichting is misschien wel bedreigender voor het leven in de stad dan het echte fysieke gevaar. Dit geldt waarschijnlijk voor alle grote steden - de ontwikkelingen in de wereld laten ook Hoogvliet niet ongemoeid.

Het snelste vliegtuig, de concorde, stortte neer. Een van de meest dominante gebouwen ter wereld, de Twintowers, werd opgeblazen. De droom van de vooruitgang werd wreed verstoord. We hebben de afgelopen tien jaar, misschien zonder dat we ons dat voldoende beseften, dan ook een ingrijpende revolutie ondergaan: de virtuele revolutie. De gevolgen daarvan zijn even heftig als die van de industriële revolutie ruim een eeuw geleden. Net als de industrialisering destijds geeft nu de digitalisering van de wereld ons veel nieuwe, opwindende en beangstigende, mogelijkheden.

Dankzij de industrialisatie konden we met treinen en auto's sneller en goedkoper reizen. Deze mobiliteit veroorzaakte een levendige uitwisseling tussen de verschillende Europese hoofdsteden en deed de cultuur opbloeien. Steden werden door het aanleggen van elektrische straatverlichting plekken waar je ook 's nachts kon wandelen, om te flaneren en om naar de verlichte etalages, een nieuw soort theater, te kijken. Een nieuwe ervaring was het ook om in een trein te zitten en het landschap als een film met grote snelheid aan je voorbij te zien trekken.

Met de komst van film en fotografie won het kijken aan overzicht over de andere zintuigen: het ruiken en proeven, het luisteren en het tasten. Voor het eerst was 'het plaatje van iets' net zo echt als 'het ding zelf'. Met de beeldcultuur en de mobiliteit werd ook vervreemding, de mogelijkheid om afstand te nemen van je gewone leven en je een buitenstaander te voelen, een onlosmakelijk onderdeel van onze cultuur.

De digitalisering heeft hier nog een schepje bovenop gedaan. De beeldcultuur is dominantier dan ooit. Was het eerst een unieke ervaring om een foto te zien als een levensechte representatie van een ding of een mens, nu vinden we het gewoon dat er met die media een levensechte wereld geschapen kan worden die weinig of niets met de fysieke werkelijkheid te maken heeft.

Zo is het ook met de mobiliteit. Eerst was het een heel nieuwe ervaring om 'in transit' te zijn, dicht op elkaar met zwijgende vreemden in een kleine ruimte te zitten. Het was nieuw om op straat je eigen weg te gaan zonder oogcontact met anderen, met toch maar enkele centimeters afstand tussen jou en de ander. Nu, anno 2002, zijn we eraan gewend geraakt dat we bovendien overal en altijd contact kunnen krijgen met wie we maar willen, en in luttele uren vliegen kunnen we er in levende lijve zijn.

De industriële en de digitale revolutie hebben een explosie van nieuwe mogelijkheden gebracht. We hebben ervan genoten. Beide revoluties hebben ook de macht en het geld in de wereld zo ingrijpend herverdeeld dat er een hele nieuwe sociale werkelijkheid ontstond. Die werkelijkheid dringt nu zich in z'n consequenties aan ons op.

Eerst waren we iemand, toen hadden we iets en nu lijken we in een schijnwereld te leven. Tijd om de werkelijkheid onder ogen te zien.

Terug naar Hoogvliet. Hoogvliet is meer deel van de wereld dan ooit. Beeldcultuur en mobiliteit zijn ook hier zowel bron van plezier als van ergernis en gevaar. Bij mobiliteit valt net zo goed te denken aan de volkstuinen die 'vergrijzen' (Piet Beeldman, volkstuinier: 'de jongere generatie maakt liever een reisje naar de zon dan dat ze een volkstuin onderhouden; ze kopen een huis met een tuin om die vervolgens te bestraten en er elk jaar 1 plantje voor te kopen'), als aan de Metrobaan die bruut de deelgemeente indendert, als aan de toestroom van met name Antillianen.

De mobiliteit maakt ons los van de aarde. We staan minder met de poten op de grond, zitten minder stevig in ons vel. We zijn lichtgeraakt, en de beeldcultuur zweept de boel nog een beetje op. Wat je allemaal zou kunnen hebben... En we willen het nu eenmaal allemaal hebben. Dat is ons eigen. Dat geldt voor de toestroom van buitenlanders die denken het hier beter te krijgen. Dat geldt voor de opmars van het huis met tuin, voor hoge hypotheek, en voor tweeverdieners met-niemand-thuis-met-de-thee-als-de-kinderen-uit-school-komen.

Aan de ergernissen zitten twee kanten: hoe snel raken we zelf geïrriteerd en hoe normloos en irritant zijn die anderen. Dat we snel geïrriteerd zijn, lijkt een voldongen feit. We kunnen 'nergens' meer tegen, verwend als we zijn door regelrecht van het verwarmde huis in de auto met airco te stappen.

En hier slaat de vervreemding, die eerst nog ruimte gaf, heel anders toe: het gevoel een buitenstaander te zijn, het gebrek aan contact, is ineens helemaal niet meer leuk.

Gedrag dat irritant wordt gevonden kan in Hoogvliet teruggevoerd worden op leeftijdsverschillen (jongerenoverlast: lawaai rotzooi stelen vechten) en op cultuurverschillen (rotzooi lawaai stank).

Opvallend hieraan is dat er meer over geluid, stank en geweld geklaagd wordt dan over het uitzicht. Met andere woorden: hoewel we in een beeldcultuur leven gaat het bij botsingen tussen culturen en generaties juist om de andere zintuigen: om het lawaai (luisteren), de stank (ruiken) en het geweld (de tast). Veel energie zit vast in een vicieuze cirkel van irriteren en geïrriteerd worden. Die energie kan je losmaken door naast de beeldcultuur ook de muziek-, eet- en danscultuur een kans te geven. In de kiem zijn deze culturen aanwezig in Hoogvliet. Omliggende gemeentes hebben al grootschalige passieve vormen van cultuurbeleving (bioscoop, disco, restaurant) . In Hoogvliet ligt de kans voor het oprapen om wat er al aanwezig is aan actieve cultuurbeleving (muziekvereniging, bandjes, koren, theater, eetgelegenheden, sport, beweging en dans enz.) zichtbaar te maken en verder uit te laten groeien. Dat kost tijd en moed omdat het gaat om de herverdeling van territorium tussen generaties en culturen. Het zal slachtoffers kosten maar hopelijk komen we met de voeten op de grond zonder dat er oorlog voor nodig is.

Humor is in dit proces onontbeerlijk. Bemoedigend zijn nieuwe komische TV programma's als BRADAZ, Comedy Factory, Najib Amhali (Marokkaanse cabaretier) en Surinamers zijn beter dan Turken. Zij nemen alle vooroordelen op de hak zonder wie dan ook te sparen. Zij doen je beseffen dat je als Nederlander verre reizen maakt om je op te laden aan andere culturen maar je niet openstelt voor de verschillende culturen in je eigen land. Terwijl de immigranten die in de vakantie naar hun thuisland teruggaan, best eens in Friesland zouden mogen gaan zeilen.

18. medische hulp

Mocht u tijdens uw bezoek aan Hoogvliet onverwachts medische hulp nodig hebben, dan kunt u een beroep doen op de Hoogvlietse e-maildokter, Robert Mol op www.emaildokter.nl <<http://www.emaildokter.nl>> , of langsgaan bij de huisartsenpraktijk H.O.E.D. (huisartsen onder één dak) op Marthalaan 160.

Ook Hoogvlietse huisartsen hebben te lijden onder de combinatie van een steeds mondiger wordende patiënt met de starre regelgeving van overheid en verzekeraars. Naar aanleiding van het aan de wilgen hangen van zijn Hoogvlietse huisartsenpraktijk gaf Mol als reden: 'de abnormale verantwoording die ik als huisarts heb in relatie tot de absolute minachting en onderwaardering van mijn beroep door met name overheid en ziektekostenverzekeraars. De drie huisartsen van H.O.E.D zijn om die reden gefuseerd. Zij trotseren de starre werkelijkheid met hun speelse gebouw, een blikvangend ontwerp van architect Luc Deleu. Naast de internetsite gaat Robert Mol binnenkort een mediacenter opzetten voor mensen zonder huisarts.

19. nood

In geval van nood kunt u het beste, net als overal, 112 bellen. De Hoogvlietse politie is echter niet altijd aanwezig. Onlangs startten de bewoners van Hoogvliet, onder toezicht van actievoerster Jeanne van der Velden (Bomenridder) een handtekeningenactie die ervoor moet zorgen dat er weer 24 uur politie komt in Hoogvliet. De Hoogvlieters zijn niet altijd te spreken over de politie. Die zou zelf bang zijn voor amokmakers en niet ingrijpen als jongeren het metrostation onveilig maken, terwijl wél opgetreden wordt tegen die twee jongens die even vanuit hun auto's een babbeltje stonden te maken terwijl ze op een leeg parkeerterrein dwars op het parkeervak stonden.

Een Creoolse man meent dat het ontbreekt aan ontzag voor de politie: *'Als die agenten bij een rel met Feijenoordsupporters degenen zijn die achteraf aangeklaagd worden, hoe denken ze dan dat de jongeren hier nog enig ontzag voor een agent kunnen hebben? Dat is in Suriname wel anders'*.

In de wijk zijn teams aanwezig van mensen met jassen met 'Toezicht en Veiligheid' op de rug, en in het winkelcentrum de jongens van de VOS (Veilig op Straat) met hun rode bodywarmers.

Dat ook Hoogvliet globaliseert bewijst politiewoordvoerder Joop van der Hor. Hij werd landelijk bekend door zijn initiatief om Angela Groothuizen met het programma De Uitdaging naar Hoogvliet te halen. In één dag werd voor ome Jan Schildkamp het gebouw opgeknapt waarin zijn boksschool zit, en waar de echte amokmakers een allerlaatste kans geboden wordt alsnog op het rechte pad te komen.

20. geloven

Wat voor geloof u ook hebt, alle richtingen zijn vertegenwoordigd in Hoogvliet: Katholiek, Hervormd, Gereformeerd, Islamitisch, Pinkstergemeente, Jehova's Getuigen enz. Ook als u niet gelovig bent wordt u gastvrij ontvangen als u uzelf introduceert.

Bij 'niet te missen plekken' vindt u een beschrijving van een zondagse dienst bij De Levende Steen. Een andere levendige dienst is de mis in het Papiaments die elke tweede zondag van de maand gehouden wordt in de Maria en Johannes onder het Kruis kerk in de Parelvisserstraat 131. Het rituele deel van de mis en de preek wordt geleid door een Nederlandse pastoor. De mis wordt in het Papiaments vertaald door een Antilliaanse dame. Er is een groot Antilliaans koor dat begeleid wordt door een keyboardspeler. De bezoekers kunnen de liederen van papier mee zingen. De kerk is afgeladen vol met Antillianen met vrolijk gekleurde kapsels en kleidij. Ook uit de omringende stadsdelen en gemeentes komen de Antillianen hier naartoe om de mis te vieren. Op andere zondagen zijn er ook weer andere plekken waar de Antillianen elkaar in een dienst ontmoeten. Wat de geloofsrichting is, is daarbij over het algemeen ondergeschikt aan het ontmoeten.

Er is een moskee in het gebouw van de Turks-Islamitische Culturele vereniging. In de moskee is weliswaar een theehuis voor mannen, maar het religieuze aspect is hier belangrijker dan het culturele. Turken die zich wel willen inzetten voor de Turkse cultuur maar niet direct godsdienstig bezig willen zijn, zullen zich hier minder thuisvoelen. Er zijn weinig activiteiten voor vrouwen.

In Mfc Satya Dharma, gehuisvest in een kleine houten barak aan de Texasweg, is er elke dinsdagavond een viering voor Hindoestanen, de 'Hindoe Mandir'.

Sinds de voorzitter van de stichting Satya Dharma, Ramon Ramsodit, voor de PvdA in het deelgemeentebestuur zit, heeft hij de subsidiëring aan dit multifunctionele centrum stopgezet om belangenverstrengeling te voorkomen.

Hij betaalt nu een deel van de kosten van deze zeer actieve culturele vereniging zelf. Tevens heeft Ramsodit cultuur en geloof gescheiden.

Voor de religieuze activiteiten zijn er een aantal vierkante meters in de oefenruimte van het Mfc afgeschot. De voorgangers huren deze alkoof nu van het Mfc.

21. internationaal

De wereld komt naar Hoogvliet en Hoogvlieters trekken de wereld in. Tijdens een bezoek aan Hoogvliet zie en hoor je Antillianen, Rotterdammers, Turken, Limburgers, Kaapverdianen, Kroaten, Friezen enz. enz.

Hoogvlieters zelf hebben via de Steppers van Joop van der Hor een directe link met Amerika (zie 'nood' en 'lokale kranten').

Zestien Hoogvlietse jongeren gaan naar Roemenië in hun vakantie om er een kindertehuis op te knappen.

Voor vakantiegangers worden lessen Spaans en Engels gegeven in het buurtcentrum, en de Indische Stichting Koempoelan-Kenalan die ook in Hoogvliet een afdeling heeft, organiseert een gezamenlijke busreis naar Spanje.

toezicht en veiligheid

picknicken

tv dominee

GRENZELOZE GERECHTEN

Maaltijdservice van internationale specialiteiten

Tel. 010 - 438 28 08

Fax 010 - 216 22 52

CHINEES - SURINAAMS - ANTILLIAANS
AFHAALCENTRUM & SNACKBAR

SUN SIEN

OUDE WAL 47 - HOOGVLIET
DAGELIJK OPEN VAN 12.00 TOT 22.30 UUR

Winkelwoning met 100 m²
Bouwjaar 1998, met terras en tuin

eten

zondag

H.O.E.D

geloven = ontmoeten

C Bijlagen

1. drie fietsroutes

route groen

Boomgaardshoek/Zalmplaat

aankomst metro Hoogvliet vertrek metro Zalmplaat

1 Onder metrobaan door/ breukvlak begin dijk met oude boom

2 mfc Boomgaardhoek waar Elemans begon, erg actief , 's avonds open

3 Bas van der Heijden / chillplek voor jongeren

4 sportclubs o.a. RHS voetbal en vis water

5 Volkstuinen wandelen

6 sloopflats

7 Siloam/ Kleindiersport

8 Speeltuin Zalmplaat

9 S00S

10 terug metro Zamplaat

route rood

Meeuwenplaat, Middengebied en Centrum

aankomst metro Zalmplaat en vertrek metro Hoogvliet

meteen links fietspad

1 Visserijgriend

2 VV Meeuwenplaat drankje in Kantine hier zijn ook Turkse spelers

3 Flamingo party centrum "gelul dat Hoogvliet saai is"

4 Levende Steen TV Dominee Edgar Holder

5 SWH De Kom BAF theater zonder grenzen en disco en bandjes

6 Viaduct Graffiti en chillen

7 begraafplaats oude, alleen voor families die er al een graf hebben

8 La Place licht en donker gedeelte clubhuis voor chillende ouderen

9 Middenbaan: videotheek doet goede zaken/pooltafels/Tropical en MR Wong

10 langs Dorpsdijk terug naar Metro Hoogvliet

route blauw

Oudeland/ Nieuw Engeland/Digna Johanna/Westpunt

aankomst metro Hoogvliet vertrek metro Zalmplaat

1 wijk Tussenwater mist voorzieningen andere wijken: SWH en Mfc winkelcentrum

2 sporthal Hoogvliet, overdekt Plein

3 Wilhelm Tell plein met Spooky's place darts en domino, culturele mix en Nederl

vrouwelijk kampioen

4 Kerk Maria en Johannes Onder het Kruis Parelvisserstraat 131 elke 2e zondag van de maand Antillianen. Kolibrie Surinaamse club en Turks cult isl ver

5 H.O.E.D huisartsen onder 1 dak

6 Opboxen Ome Jan Schildkamp

- 7 Gaarde (de huizen met de rode daken) en Oude Wal, Sun Sien en Satya Dharma – contrast
- 8 Zevensprong, waar alles begon
- 9 Rotonde disco en oefenruimte bands
- 10 Ruigeplaatbos versus Wijnruitflat waar veel Antillianen wonen – contrast.
- 11 manege tennis haventje nomansland onder de brug ideaal voor picknick

2. twee busroutes

vertrek vanaf metrostation Hoogvliet

bus 78 Sprong

(Tussenwater) Oudeland Nieuw Engeland Westpunt (centrum en Middengebied)

links

3 Sporthal Hoogvliet

4 Wilhelm Tell

5 De Loods dansen voor ouderen

9 HOED verlaat oudeland

11 Gaarde

12 Oude Wal

14 Zeven Sprong verlaat Nieuw Engeland

15 Hontai

17 Eurobar

18 Wijnruit achterkant sloop antillianen

24 Info centrum Sprong 10

26 Skatebaan

27 begin Dorpsstraat

rechts

1 wijk Tussenwater

2 Verkoopbord

6 kerk Antillianen

7 Turks Islamitische culturele vereniging Traviataweg

8 Kolibrie Surinaamse Belangenvereniging

10 Opboxen Aveling 110

13 Sun Sien

16 Rotonde Max Havelaarweg 57

19 Ruigeplaatbos

20 mooie picknickplek

21 tennisclub

22 manege

23 Haven

25 Oedenvlietse Park

bus 78 Horsweg:

Boomgaardshoek Zalmpaat Meeuwenplaat

links

2 viswater

6 Zalmstek 8 Antwoordkerk
9 mooi groen
11 lege flats
14 Siloam
15 mooi groen
16 schilderijen zijkant flats Marcellus Hoornweg.
rechts
1 mfc Boomgaardshoek
3 dijk met schapen
4 benzinestation, verlaat Boomgaardshoek
5 sloopflats mooie binnentuinen
7 winkelcentrum de fuik, fietsenmaker
10 benzinestation
12 verbodsbord hond
13 mooi groen
17 speeltuin verlaat zalmplaat
18 ROC Zadkine
19 Flamingo Baarsweg 140
20 levende steen Posweg
21 SWH de Kom Lengweg 23

Nawoord

3. verantwoording

Van deze gids in ruwe opzet :

Presentatie en voorbereiding publicatie Vrije tijd in Hoogvliet:

Vragen waren:

- hoe zit het met de vergrijzing van clubs en verenigingen; wat doen de jongeren dan wél?

- is het zo dat mensen uit andere culturen geen lid zijn van clubs of verenigingen; wat doen ze dan wél?

Antwoorden zijn:

- overlast van Nederlandse jongeren is een onderschat probleem

- kerken zijn een belangrijke ontmoetingsplek voor Creolen,

Antillianen, en in mindere mate ook voor Hindoestanen en Turken

Doel presentatie en publicatie:

- impressie geven van Hoogvliet globalistisch en Hoogvliet als verzameling kleinschalige gemeenschappen, en

- cross-overs maken tussen culturen en sociale klassen,

- op basis van feitelijke, plaatsgebonden situaties.

4. dankwoord

Auteur dankt

- Rob van Maanen voor het redigeren van de tekst en het lenen van een kritisch oor

- Pro bike voor het lenen van een fiets

- alle Hoogvlieters voor hun verhalen

- serviceflat de Rietplaat voor het bieden van onderdak

- Dennis Winter oud Hoogvlieter/dir. Dunja Festival voor het inspirerende gesprek

5. geraadpleegde bronnen

Belangrijkste bron zijn de Hoogvlieters zelf. Auteur heeft vier weekendes in Hoogvliet rondgedwaald, geobserveerd en incidenteel gesprekjes gevoerd met mensen ter plekke.

Informatie is mede afkomstig uit de lokale kranten (zie onder B, 14).

Geraadpleegde literatuur:

The Art of Taking a Walk, flanerier, literature and film in Weimar culture door Anke Gleber ISBN 0-691-00238-X

Non-places, introduction to an anthropology of supermodernity door Mark Augé. ISBN 1-85984-051-5

Lipstick traces, a secret history of the twentieth century door Greil Marcus. ISBN 0-571-21288-3